Europa-Parlamentet
2014-2019

Mødedokument

A8-0153/2016

29.4.2016

BETÆNKNING

om fattigdom: et kønsperspektiv
(2015/2228(INI))

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

Ordfører: Maria Arena

(*) Procedure med associerede udvalg – forretningsordenens artikel 54

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 21

UDTALELSE FRA UDVALGET OM BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER(*) 22

UDTALELSE FRA KULTUR- OG UDDANNELSESUDVALGET 30

RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING I KORRESPONDERENDE UDVALG 36

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I KORRESPONDERENDE UDVALG. 37

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om fattigdom: et kønsperspektiv
(2015/2228(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til artikel 2 og 3, stk. 3 i traktaten om Den Europæiske Union,

– der henviser til artikel 8, 151, 153 og 157 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

– der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, navnlig bestemmelserne om sociale rettigheder og ligestilling mellem kvinder og mænd,

– der henviser til FN's konvention fra 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder (CEDAW),

– der henviser til Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen),

– der henviser til EU's vækststrategi Europa 2020 og navnlig dens målsætning om at nedbringe antallet af europæiske borgere, der lever under de nationale fattigdomsgrænser, med 25 % inden 2020 og dermed hjælpe over 20 mio. mennesker ud af fattigdom, og til behovet for fuldt ud at udbygge medlemsstaternes sociale sikringssystemer og pensionssystemer for at sikre passende indkomststøtte,

– der henviser til Kommissionens sociale investeringspakke (SIP) fra 2013,

– der henviser til Den Europæiske Socialfonds praksisfælleskab om integrering af kønsaspektet (GenderCop) og navnlig GenderCop's arbejdsgruppe om fattigdom og inklusion,

– der henviser til artikel 7 i forordningen om fælles bestemmelser for strukturfondene for perioden 2014-2020,

– der henviser til den årlige konference i 2014 i den europæiske platform mod fattigdom og social udstødelse,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (omarbejdning),

– der henviser til Rådets direktiv 2010/18/EU af 8. marts 2010 om iværksættelse af den reviderede rammeaftale vedrørende forældreorlov, der er indgået af BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP og EFS, og om ophævelse af direktiv 96/34/EF,

– der henviser til Kommissionens køreplan fra august 2015 om en ny start for at klare udfordringerne i forbindelse med balancen mellem arbejds- og familieliv for

erhvervsaktive familier,

– der henviser til arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 3. december 2015 med titlen "Strategic engagement for gender equality 2016-2019" (strategisk indsats for ligestilling mellem kvinder og mænd 2016-2019) (SWD(2015)0278),

– der henviser til resultaterne af EU's undersøgelse angående lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner, som blev foretaget af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) og offentliggjort den 17. maj 2013,

– der henviser til sine beslutninger af 13. oktober 2005 om kvinder og fattigdom i Europa[1] og af 3. februar 2009 om ikke-forskelsbehandling på grundlag af køn og solidaritet mellem generationerne[2],

– der henviser til sin holdning fastlagt ved førstebehandlingen den 20. oktober 2010 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/…/EU om ændring af direktivet om barselsorlov[3],

– der henviser til sin beslutning af 8. marts 2011 om fattigdom blandt kvinder i Den Europæiske Union[4],

– der henviser til sin beslutning af 5. april 2011 om prioriteringer og udkast til en ny EU-rammepolitik til bekæmpelse af vold mod kvinder[5],

– der henviser til sin beslutning af 13. september 2011 om situationen for kvinder, som nærmer sig pensionsalderen[6],

– der henviser til sin beslutning af 25. oktober 2011 om enlige mødres situation[7],

– der henviser til sin beslutning af 20. april 2012 om kvinder og klimaændringer[8],

– der henviser til sin beslutning af 24. maj 2012 om gennemførelse af princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi[9],

– der henviser til sin beslutning af 6. februar 2013 om 57. samling i FN's Kommission for Kvinders Status (CWS) vedrørende afskaffelse og forebyggelse af alle former for vold mod kvinder og piger[10],

– der henviser til sin beslutning af 12. marts 2013 om den økonomiske krises indvirkning

[1] EUT C 233 E af 28.9.2006, s. 130.
[2] EUT C 67 E af 18.3.2010, s. 31.
[3] EUT C 70 E af 8.3.2012, s. 162.
[4] EUT C 199 E af 7.7.2012, s. 77.
[5] EUT C 296 E af 2.10.2012, s. 26.
[6] EUT C 51 E af 22.2.2013, s. 9.
[7] EUT C 131 E af 8.5.2013, s. 60.
[8] EUT C 258 E af 7.9.2013, s. 91.
[9] EUT C 264 E af 13.9.2013, s. 75.
[10] EUT C 24 af 22.1.2016, s. 8.

på ligestilling mellem kønnene og kvinders rettigheder[1],

– der henviser til sin beslutning af 10. marts 2015 om fremskridt for ligestillingen mellem kvinder og mænd i Den Europæiske Union – 2013[2],

– der henviser til sin beslutning af 9. juni 2015 om EU's strategi for ligestilling mellem kvinder og mænd efter 2015[3],

– der henviser til sin beslutning af 8. oktober 2015 om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv[4],

– der henviser til sin beslutning af 8. oktober 2015 om fornyelse af EU's handlingsplan om ligestilling og styrkelse af kvinders position i udviklingssamarbejdet,[5]

– der henviser til den undersøgelse, der blev offentliggjort i april 2014, og som Kommissionen har igangsat: "Single parents and employment in Europe" (Enlige forældre og beskæftigelse i Europa),

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender om opfyldelse af målsætningerne for fattigdomsbekæmpelse i lyset af husholdningernes stigende omkostninger og den vedlagte udtalelse fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling,

– der henviser til forretningsordenens artikel 52,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling og udtalelser fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender og Kultur- og Uddannelsesudvalget (A8-0153/2016),

A. der henviser til, at det af seneste data fra Eurostat fremgår, at antallet af kvinder, der lever i fattigdom, konstant er højere end mænd, idet tallene er ca. 64,6 mio. kvinder og 57,6 mio. mænd[6]; der henviser til, at dette viser, at fattigdom rammer mænd og kvinder forskelligt; der henviser til, at kvinder er særlig berørt af risikoen for fattigdom i EU-28 i 2014, og at andelen ligger på 46,6 % før sociale overførsler og 17,7 % efter sådanne overførsler; der henviser til, at fattigdommen blandt kvinder varierer meget mellem medlemsstaterne; der henviser til, at uanset hvor specifikke risikogrupperne er, f.eks. ældre kvinder, enlige kvinder, enlige forældre, lesbiske, biseksuelle, transkønnede kvinder og kvinder med handicap, er fattigdomsraterne blandt indvandrerkvinder og kvinder fra etniske mindretal de samme i hele Den Europæiske Union; der henviser til, at 38,9 % af den samlede befolkning og 48,6 % af de enlige kvinder i EU-28 er ikke i stand til at klare uventede udgifter; der henviser til, at FN's højkommissær for menneskerettigheder rapporter, at kvinder udgør flertallet af verdens fattigste

[1] Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0073.
[2] Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0050.
[3] Vedtagne tekster P8_TA(2015)0218.
[4] Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0351.
[5] Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0350.
[6] http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=fr

mennesker, og at antallet af kvinder, der lever i fattigdom i landdistrikterne er steget med 50 % siden 1975, at kvinder arbejder to tredjedele af verdens arbejdstider og frembringer halvdelen af verdens fødevarer, men de tjener kun 10 % af verdens indtægter og ejer mindre end 1 % af verdens formue;

B. der henviser til, at ligestilling mellem kønnene på arbejdsmarkedet, som opnås ved at øge den sociale og økonomiske velfærd, ikke alene gavner kvinder, men økonomien og samfundet som helhed; der henviser til, at målet om at sikre ligestilling mellem mænd og kvinder går tilbage til Romtraktaten fra 1957;

C. der henviser til, at regeringerne i De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder og 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling forpligtede sig til at sikre, at alle drenge og piger gennemfører en fuld primæruddannelse; der henviser til, at Europa-Parlamentet i maj 2015 organiserede et arrangement med titlen "Styrkelse af kvinder og piger gennem uddannelse" i anledning af Den Internationale Kvindedag; der henviser til, at uddannelse, såvel formel som uformel, medvirker til at afskaffe marginalisering og flere former for forskelsbehandling ved at skabe dialog, åbenhed og forståelse mellem samfundene og ved at styrke marginaliserede samfund;

D. der henviser til, at i recessionstider står personer, der i forvejen er i risiko for at leve i fattigdom og som i højere grad er kvinder, i en sårbar situation vedrørende beskæftigelsesmuligheder og social sikring, især individer i grupper, der udsættes for flere former for forskelsbehandling; der henviser til, at det af EU's LGBT-undersøgelse fremgår, at lesbiske og transkønnede kvinder løber en uforholdsmæssigt stor risiko for forskelsbehandling på grund af deres seksuelle orientering eller kønsidentitet, hvad angår beskæftigelse (19 %), uddannelse (19 %), boligforhold (13 %), sundhedsvæsen (10 %) og adgang til sociale tjenester (8 %); der henviser til, at dette medfører uforholdsmæssigt store risici for deres økonomiske og sociale velfærd;

E. der henviser til, at de sparepolitikker, der kræves af Kommissionen, og som gennemføres af medlemsstaterne, har lagt sig til virkningerne af den økonomiske krise i de seneste år og øget ulighederne og især ramt kvinder, hvilket har forværret fattigdommen blandt kvinder og i højere grad udelukket dem fra arbejdsmarkedet; der henviser til, at netværket af offentlige tjenester og infrastruktur for pasning af børn, ældre og syge samt levering af gratis offentlige serviceydelser af høj kvalitet, er blevet reduceret;

F. der henviser til, at familier med enlige forsørgere er i større risiko for at blive ramt af fattigdom eller social udstødelse (49,8 % mod 25,2 % af de gennemsnitlige husstande med børn, selvom der er store forskelle mellem landene)[1]; der henviser til, at i 56,6 % af familierne med enlige forsørgere i EU i 2014, var eneforsørgeren en kvinde, ifølge Eurostat; der henviser til, at fattigdom har stor indflydelse på den personlige udvikling og opdragelsen af børn, og at virkningerne kan vare hele livet; der henviser til, uddannelseskløften mellem børn fra forskellige socioøkonomiske baggrunde er blevet større (i 11 lande modtager kun 15 % af børn mellem 0 og 3 år førskoleundervisning og børnepasning); der henviser til, at der er en stærk sandsynlighed for, at fattigdom arves over flere generationer; der henviser til, at mangel på uddannelse af god kvalitet er en faktor, som i væsentlig grad øger risikoen for børnefattigdom og social udstødelse af

[1] Save the Children, "Child Poverty and Social Exclusion in Europe", Bruxelles 2014, s.14.

børn, og at en række faktorer relateret til familielivet — f.eks. mangel på stabilitet, vold eller dårlig boligforhold — i betydelig grad øger risikoen for skolefrafald;

G. der henviser til, at kvinder, som lever i landdistrikter, er særlig hårdt ramt af fattigdom; der henviser til, at mange kvinder, der bor i landdistrikter, hverken er registreret på arbejdsmarkedet eller er registreret som arbejdsløse; der henviser til, at arbejdsløsheden blandt kvinder i landdistrikterne er meget høj, og de, der er i beskæftigelse, har meget lave indtægter; der henviser til, at kvinder i landdistrikterne har begrænset adgang til uddannelse, tidlig påvisning af kræft og sundhedspleje i almindelighed;

H. der henviser til, at et liv i risiko for fattigdom fører til social udstødelse og manglende deltagelse i samfundslivet vedrørende uddannelse, adgang til retssystemet, livslang læring, primære sundhedsydelser, anstændige boligforhold, sund ernæring, vand og energi, deltagelse i kulturlivet, adgang til informationer, sport og offentlig transport; der henviser til, at investering i politikker til støtte for kvinder også forbedrer deres familiers levevilkår, navnlig deres børns;

I. der henviser til, at kun 11 % af mødrene i Europa ønsker at have fuldtidsbeskæftigede, og at 63 % af kvinderne gerne vil have mulighed for mere fleksible arbejdstider, så de kan tilpasse dem til deres familiemæssige forpligtelser[1];

J. der henviser til, at lønforskellen mellem kvinder og mænd er 16,3 %, og at de atypiske og fleksible former for arbejdskontrakter (nul-timer ansættelseskontrakter, midlertidigt arbejde, midlertidige job osv.) også berører kvinder mere end mænd; der henviser til, at disse usikre ansættelsesforhold i højere grad udsætter kvinder for fattigdom, og at de skaber en kategori af fattige lønmodtagere;

K. der henviser til, at kvinder, der ønsker at etablere egen virksomhed, meget ofte har vanskeligt ved at få adgang til kredit, idet de traditionelle finansielle formidlere tøver med at yde lån, da de anser kvindelige iværksættere for at være mere udsatte for risici og mindre tilbøjelige til at få deres virksomheder til at vokse og til at foretage rentable investeringer;

L. der henviser til, at kvinder ofte er beskæftiget som hushjælp og i mange tilfælde ikke er omfattet af de nationale arbejdsretlige bestemmelser; der henviser til, at især papirløse kvinder risikerer at blive tvunget til at arbejde og blive udnyttet på denne måde;

M. der henviser til, at kvinder oftere end mænd har ansvaret for at pleje ældre, syge, plejekrævende familiemedlemmer og børn, og at de stiller deres karriere i bero mere regelmæssigt, hvilket resulterer i lavere deltagelse og lange perioder med inaktivitet på arbejdsmarkedet; der henviser til, at risikoen for fattigdom reduceres gennem indførelse af sociale tjenesteydelser og faciliteter af høj kvalitet til overkommelige priser, hvad angår førskoleundervisning og børnepasning eller pleje af andre plejekrævende personer, herunder ældre; der henviser til, at kun få medlemsstater har nået eller overskredet de såkaldte Barcelonamål, der må anses som afgørende for at nærme sig en ligelig fordeling af omsorgsforpligtelserne;

[1] Resultaterne af "Survey of Mothers in Europe 2011", Mouvement Mondial des Mères-Europe (undersøgelse blandt mødre i Europa i 2011, Mouvement Mondial des Mères-Europe);

N. der henviser til, at i betragtning af de tværgenerationelle aspekter af fattigdom er en indsats over for piger og unge kvinder, der risikerer social udstødelse og fattigdom, af central betydning for at tackle feminiseringen af fattigdommen;

O. der henviser til, at i hele EU-27 er 34 % af enlige mødre i den arbejdsdygtige alder i risiko for at blive ramt af fattigdom, mens tallet er 17 % for andre familier i den arbejdsdygtige alder med børn;

P. der henviser til, at pensionsrettighedsforskellen mellem mænd og kvinder i gennemsnit ligger på 39 % som følge af de ubalancer, der skabes af vedvarende uligheder med hensyn til løn, adgang til beskæftigelse, forskelsbehandling, og lønforskellen mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet; der henviser til, at pensionsforskellen udgør en hindring for kvinders økonomiske uafhængighed og er en af årsagerne til, at kvinderne lever under fattigdomsgrænsen, når de bliver ældre; der henviser til, at det er nødvendigt at sikre lige adgang til anstændige pensionsordninger for kvinder; der henviser til, at den kønsbestemte pensionsforskel faldt i perioden 2006-2012 i de medlemsstater, der har gennemført direktiv 2006/54/EF[1];

Q. der henviser til, at den stigende risiko for fattigdom hænger nøje sammen med de budgetnedskæringer, der har ramt uddannelse, sociale sikringsordninger og plejeydelser; fremhæver, at kvinder og børn er blevet hårdest ramt af krisen og de spareforanstaltninger, der er blevet truffet i flere europæiske lande;

R. der henviser til, at kvinder er en vigtig drivkraft for økonomisk og social udvikling, og at en god uddannelse er en af de mest effektive strategier for succes på arbejdsmarkedet og for at bryde ud af fattigdommens onde cirkel; der henviser til, at den betydelige økonomiske byrde for ikke-gratis uddannelse (direkte og indirekte omkostninger) udgør en væsentlig hindring for at mennesker, der lever i fattigdom, kan blive bedre kvalificeret; der henviser til, at piger klarer sig bedre end drenge i skolen, men ofte støder de på større vanskeligheder eller er forhindret i at omsætte denne uddannelsesmæssige succes fuldt ud i deres arbejdsliv på grund af pres fra familien eller andre former for pres;

S. der henviser til, at mobning har alvorlige konsekvenser for de uddannelsesmæssige resultater, og dens psykologiske virkning og påvirkning af drenge og pigers resultater er varierende;

T. der henviser til, at de udbredte stereotyper i samfundet, der har rod i patriarkalske systemer, og som tillægger kvinder en underordnet rolle i samfundet, bidrager til feminisering af fattigdommen; påpeger, at disse stereotyper udvikles i barndommen, og at de giver sig udslag i valget af uddannelse og på arbejdsmarkedet; der henviser til, at kvinder er stadig alt for ofte begrænset til "kvindevenlige" opgaver, som de stadig ikke får ordentlig betaling for, og de er stadig underrepræsenteret på områder som matematik, videnskab, erhvervsliv, ikt og ingeniørfag samt i ledende stillinger; der henviser til, at disse stereotyper i kombination med de mandsdominerede sektorer er normative i lønfastsættelsen og fører til kønsbaseret forskelsbehandling;

U. der henviser til, at der er mangler med hensyn til begrebet "husholdning" i

[1] http:\\www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/547546/EPRS_STU(2015)547546_EN.pdf, pg.11

dataindsamlingerne, idet det forudsættes, at alle medlemmer af husholdningen tjener det samme, og at ressourcerne fordeles ligeligt; der henviser til, at andre parametre end "husstand" sjældent benyttes, når man taler om indkomstuligheder; påpeger, at begrebet "husstand" ikke muliggør, at man i politikudformningsprocessen tager kvinders situation i betragtning, for så vidt angår indkomst eller skattemæssige forpligtelser;

V. der henviser til, at EU 2020-strategien, der sigter på at gøre Europa til en intelligent, bæredygtig og inklusiv økonomi, indebærer ambitiøse mål, herunder målet om en beskæftigelsesfrekvens på 75 % og målet om at bringe mindst 20 millioner mennesker uden for risiko for fattigdom og social udstødelse inden 2020; der henviser til, at et af Europa 2020-strategiens mål er at reducere andelen af unge, der forlader skolen for tidligt, til under 10 %;

W. der henviser til, at et af Europa 2020-strategiens mål er at sikre, at 40 % af de 30-34-årige modtager en universitetsuddannelse, og at den nuværende andel til sammenligning er 37,9 %; der henviser til, at gennemsnittet for kvinder er nået op over 42,3 %, mens det for mænd ligger på 33,6 %;

X. der henviser til, at opfyldelse af Europa 2020-strategiens mål om fattigdomsbekæmpelse, som er et af strategiens fem målbare mål, kræver en betydelig fornyet politisk indsats; der henviser til, at disse mål kun kan nås, hvis de fattigdomsbekæmpende politikker omfatter et stærkt kønsaspekt, og hvis der vedtages nationale politikker til beskyttelse af kvinder, navnlig mod fattigdom;

Y. der henviser til, at fattigdom og social udstødelse samt kvinders økonomiske afhængighedsrate kan udgøre faktorer, der forværrer situationen for ofre for vold mod kvinder, og at det omvendte også er tilfældet, da vold har konsekvenser for kvinders sundhed og ofte fører til, at de mister deres arbejde og bliver ramt af hjemløshed, social udstødelse og fattigdom; der henviser til, at dette omfatter uforholdsmæssig stor sårbarhed over for menneskehandel og seksuel udnyttelse; der endvidere henviser til, at mange kvinder, der lider under denne form for vold, fortsat lever med deres mishandlere, eftersom de er økonomisk afhængige;

Z. der henviser til, at ligestilling er et våben til bekæmpelse af fattigdom blandt kvinder, fordi det har positive konsekvenser for produktivitet og økonomisk vækst og fører til, at et øget antal kvinder kommer ud på arbejdsmarkedet, hvilket igen har mange sociale og økonomiske fordele;

Fattigdom og balance mellem arbejds- og privatliv

1. understreger den afgørende rolle, som offentlige tjenester af høj kvalitet spiller i bekæmpelsen af fattigdom, især fattigdom blandt kvinder, eftersom kvinder er mere afhængige af disse tjenester;

2. understreger behovet for at tilskynde og forpligte mænd til at fremme ligestilling mellem kønnene inden for alle områder og på alle niveauer af arbejdsmarkedet;

3. mener, at medlemsstaterne bør prioritere spørgsmålet om at forene privatliv og arbejdsliv ved at indføre familievenlige arbejdsvilkår såsom fleksible arbejdstider og mulighed for telearbejde; bemærker, at manglen på økonomisk overkommelige

børnepasningsordninger af høj kvalitet og pleje til omsorgsafhængige personer og ældre og navnlig til vuggestuer, børnehaver og langtidspleje, bidrager til social udstødelse, kønsbestemt beskæftigelsesgab, lønforskelle og pensionsforskelle; understreger, at lige adgang til førskoleundervisning af høj kvalitet, økonomisk overkommelige pasningsordninger, formel, uformel og ikke-formel uddannelse og familiestøttetjenester er afgørende for at tilskynde kvinder til at komme ind på og blive på arbejdsmarkedet, sikre lige muligheder og bryde fattigdomscirklen, da dette bidrager til at kvinder bliver mere selvstændige og erhverver de kvalifikationer, der kan bidrage til at sikre beskæftigelse;

4. beklager dybt de krisepolitikker, der føres af EU, som sammen med den økonomiske krise bidrager til at øge omfanget af fattigdom, navnlig blandt kvinder;

5. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at udvikle og anvende de tilgængelige finansielle instrumenter, herunder den sociale investeringspakke, for at opfylde Barcelonamålene; opfordrer i denne forbindelse til, at Den Europæiske Socialfond (ESF) og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) bruges optimalt, til, at der i anvendelsen af sociale investeringer og af Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) lægges vægt på oprettelse af offentlige og private faciliteter for pasning af og bistand til børn og andre afhængige personer, og til, at den fleksibilitetsmekanisme, der er indført i forbindelse med stabilitets- og vækstpagten, anvendes til finansiering af førskoleundervisning og børnepasning (ECEC); foreslår Kommissionen at afsætte specifikke ressourcer gennem en medfinansieringsmekanisme til at skabe incitamenter på bestemte områder, hvor der er mangel på førskoleundervisnings- og børnepasningsordninger, og hvor kvindernes beskæftigelsesprocent er meget lav.

6. opfordrer medlemsstaterne til at gennemføre politikker, der kan beskytte, forbedre og fremme gratis offentlige tjenester af høj kvalitet, navnlig inden for sundhed, uddannelse, social sikkerhed og retssystemet; påpeger, at det er af afgørende betydning, at de offentlige tjenester råder over de nødvendige finansielle og menneskelige ressourcer til at opfylde deres målsætninger;

7. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at fremme muligheden for at forene arbejds- og familieliv og dermed give kvinder, specielt dem, der er truet af fattigdom, mulighed for at fortsætte deres karriereforløb på heltidsbasis eller, hvis de foretrækker det, at få adgang til deltidsbeskæftigelse eller arbejde med fleksible arbejdstider;

8. opfordrer Kommissionen til i tæt samarbejde med medlemsstaterne at iværksætte et omfattende og global lovgivningsinitiativ med henblik på at opfylde behovene for både mødre og fædre vedrørende de forskellige typer orlov, herunder barselsorlov, fædreorlov, forældreorlov og plejeorlov, navnlig for at hjælpe mænd til at spille en aktiv rolle som fædre, muliggøre en mere retfærdig fordeling af de familiemæssige forpligtelser og give kvinder lige muligheder for at deltage på arbejdsmarkedet, hvilket igen vil gøre dem mere økonomisk uafhængige; er opmærksom på, at nogle medlemsstater allerede har vedtaget lovgivning om dette emne, der rækker ud over bestemmelserne i EU-retten; opfordrer medlemsstaterne til at indføre lovgivning for at beskytte eller øge barsels-, fædre- og forældreorlovsrettighederne; understreger, at i

2010 var kun 2,7 % af de personer, der gjorde brug af retten til forældreorlov, mænd, hvilket understreger behovet for konkrete handlinger til at sikre personlig og ikke-overførbar forældreorlov på det mest generøse grundlag som muligt;

9. gentager sin skuffelse over tilbagetrækningen af direktivet om barselsorlov efter flere års bestræbelser på at komme ud af den fastlåste situation og sikre en bedre beskyttelse af de europæiske borgere; opfordrer Kommissionen til at fremsætte et nyt forslag og til at respektere Parlamentets ønske om at forøge den nuværende garanterede minimumsperiode for barselsorlov med fuld løn fra 14 til 20 uger og indføre en obligatorisk ret til betalt fædreorlov; mener, at der må træffes særlige foranstaltninger i alle medlemsstater for at forbedre balancen mellem arbejds- og privatliv for kvinder; opfordrer Kommissionen til i det europæiske semester at indarbejde en stærkere social dimension samt målene for ligestilling mellem mænd og kvinder på arbejdspladsen;

10. glæder sig over forslaget om at indføre plejeorlov, som dette er planlagt i Kommissionens køreplan for et nyt afsæt, med henblik på at klare udfordringerne i forbindelse med balancen mellem arbejds- og familieliv for erhvervsaktive familier;

11. opfordrer til et skridt mod en individualisering af rettigheder i politikkerne, der sigter efter at skabe større social retfærdighed;

Fattigdom og arbejde

12. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til i lyset af målene for Europa 2020-strategien at gennemføre politikker til fremme af kvinders beskæftigelse og integrering på arbejdsmarkedet for visse socialt marginaliserede grupper af kvinder, at styrke og forbedre uddannelse, at investere mere i uddannelse og oplysningskampagner samt at sikre, at kvalifikationerne tæller i den efterfølgende integration af kvinder på arbejdsmarkedet og heri lægge særlig vægt på livslang læring, da det giver kvinder de nødvendige færdigheder til at få beskæftigelse af høj kvalitet og mulighed for at omkvalificere sig inden for den til stadighed omskiftelige situation på arbejdsmarkedet; opfordrer til en indsats for at føre kampagne for STEM-fagene over for unge piger for herigennem på et tidligt tidspunkt at opbløde de eksisterende kønsstereotypiske uddannelsesvalg og bekæmpe de langvarige forskelle med hensyn til beskæftigelse og løn; opfordrer til udvikling af prismæssigt overkommelige offentlige pasningsordninger, fleksible arbejdstidsordninger, der ikke skal være usikre, og som gavner både kvinder og mænd, og foranstaltninger til at bekæmpe kønsopdelingen af mænd og kvinder, hvad angår beskæftigelse og sektorer, herunder i erhvervslivet og hvad angår ansvarsfulde stillinger;

13. understreger, at adgang til kredit, finansielle tjenester og rådgivning er afgørende for at hjælpe kvinder, der oplever social udstødelse, med at blive iværksættere, og for at øge andelen af kvinder i sektoren; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at træffe effektive foranstaltninger til at forbedre adgangen til finansiering for kvinder, der ønsker at starte egen virksomhed eller lancere investeringsprojekter, til at fremme kvindelige iværksætterinitiativer, da dette bidrager til en generel økonomisk og social udvikling, samt lette adgangen til kredit og herunder også med mikrokreditinstrumenter, især med hensyn til sårbare kvinder, der udsættes for mangeartet forskelsbehandling, samt til at udvikle programmer for selvstændig og stabil beskæftigelse; understreger i denne forbindelse betydningen af udveksling og fremme af bedste praksis,

mentorordninger, kvindelige rollemodeller og andre former for støtte til arbejdsløse kvinder;

14. understreger den afgørende betydning af at: - reformere de makroøkonomiske politikker og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne og tilpasse dem politikkerne for ligestilling mellem kvinder og mænd for at sikre kvinder økonomisk og social retfærdighed; - genoverveje metoderne til opgørelse af fattigdomsprocenten og udvikle strategier til fremme af retfærdig fordeling af velstanden; - garantere en minimumsindkomst og anstændige lønninger og pensioner, og skabe flere kvalitetsjob med rettigheder for kvinder; og gøre det muligt for piger og kvinder at drage fordel af offentlige tjenesteydelser af høj standard, herunder ved at mindske forskellene mellem kønnene i forbindelse med gennemførelse af bedre sociale velfærdsydelser;

15. bemærker, at kvinder oftere er ansat i usikre og lavt betalte job og på ikke-standardmæssige ansættelseskontrakter; påpeger, at en anden facet af usikre job er udbredelsen af ufrivilligt deltidsarbejde, som medvirker til fattigdomsrisikoen, og som er vokset fra 16,7 % til 19,6 af den samlede beskæftigelse; opfordrer medlemsstaterne til at øge deres bestræbelser på at bekæmpe sort arbejde, usikre job og misbrug af atypiske kontraktformer, herunder i nogle medlemsstater ansættelser uden noget fast timetal; fremhæver det store omfang af sort arbejde, som udføres af kvinder, og som indvirker negativt på deres indkomst og socialsikringsdækning og -beskyttelse og har negativ indvirkning på EU's BNP; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at overveje at gennemføre Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) henstillinger om at mindske udbredelsen af usikre ansættelsesforhold[1], f.eks. ved at undersøge og begrænse de tilfælde, hvor det er muligt at anvende usikre ansættelseskontrakter, og ved at indskrænke det tidsrum, i hvilket arbejdstagere kan ansættes på sådanne på hinanden følgende kontrakter, hvorefter de bør tilbydes en tidsubegrænset kontrakt;

16. opfordrer medlemsstaterne til at overvåge rettighederne for kvindelige arbejdstagere, som i stigende grad arbejder i lavtlønsjob og er ofre for forskelsbehandling;

17. gør opmærksom på, at der er nye kategorier af kvinder, der lever i fattigdom, bestående af unge kvinder i beskæftigelse, især i visse medlemsstater, hvis skattepolitik ikke tager højde for de vanskeligheder, som disse kategorier står over for, og som derfor tvinger en stor del unge kvindelige studerende ud i et usikkert arbejdsliv med en indtægt, som sjældent bringer dem op over fattigdomsgrænsen (de "nye fattige");

18. gentager sin anmodning til Kommissionen om en revision af den eksisterende lovgivning for at lukke løngabet og reducere pensionsforskellene mellem mænd og kvinder; noterer sig, at foranstaltninger til forøgelse af løngennemsigtighed er afgørende for at lukke løngabet mellem mænd og kvinder, og opfordrer medlemsstaterne til at gennemføre Kommissionens henstilling af 7. marts 2014 om styrkelse af princippet om lige løn til mænd og kvinder gennem åbenhed, og herunder indføre omvendt bevisbyrde, når det kommer til bekæmpelse af forskelsbehandling på arbejdspladsen;

19. opfordrer Kommissionen til at gennemføre en undersøgelse af, hvordan procedurer vedrørende den officielle anerkendelse af en persons kønsskifte eller manglen på sådanne procedurer påvirker transkønnede personers stilling på arbejdsmarkedet,

[1] Den Internationale Arbejdsorganisation, Policies and regulations to combat precarious employment, 2011.

navnlig deres adgang til beskæftigelse, lønniveau, karriereudvikling og pension;

20. mener, at der er akut behov for at udvikle en definition på EU-plan for lige arbejde, der tager højde for retspraksis fra EU-Domstolen, for derved at sikre, at der tages hensyn til faktorer såsom arbejdsforhold, det ansvar, der pålægges arbejdstagere, samt arbejdets fysiske og psykiske krav; mener, at der er akut behov for at håndtere spørgsmålet om lige løn for lige arbejde på tværs af forskellige sektorer, med henblik på at anvende en bredere fortolkning og dække lønforskelle for arbejde, der måske ikke umiddelbart ser sammenligneligt ud, for eksempel plejesektoren sammenlignet med fremstillingssektoren;

21. bemærker med bekymring, at kvinder ofte modtager pensioner, der kun lige er på mere end eksistensminimummet, og bemærker, at der er forskellige grunde hertil, som at de f.eks. har haft afbrud i deres arbejdsliv eller har standset det helt for at tage sig af deres familie, at de har haft deltidskontrakter i hele deres arbejdsliv, eller at de har arbejdet ulønnet for deres ægtefælle og derfor ikke har bidraget til en social sikringsordning, hvilket navnlig ses inden for handel og landbrug;

22. glæder sig over, at det er Kommissionens opfattelse, at "lige løn for lige arbejde" er et af de vigtigste indsatsområder i sin nye strategi for ligestilling mellem kønnene; beklager imidlertid, at Kommissionen kun har offentliggjort et arbejdsdokument og dermed har nedgraderet sin strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder til et internt dokument; opfordrer derfor Kommissionen til at vedtage en meddelelse om en "ny strategi for kønsligestilling og kvinders rettigheder efter 2015", således at målene og politikkerne kan gennemføres effektivt;

23. anmoder medlemsstaterne om at sørge for, at enhver, der midlertidigt har afbrudt sit arbejdsforløb for at tage sig af opdragelse af børn eller pleje af ældre, får mulighed for at vende tilbage på arbejdsmarkedet med ret til at vende tilbage til sin tidligere stilling og med ret til forfremmelse;

24. opfordrer Kommissionen til at foretage en konsekvensanalyse af mindsteindkomstordningerne i EU og til at overveje yderligere foranstaltninger, hvor der tages hensyn til de økonomiske og sociale forhold i de enkelte medlemsstater, samt at foretage en vurdering af, om ordningerne sætter husstandene i stand til at opfylde basale personlige behov; opfordrer Kommissionen til på dette grundlag og for at støtte social konvergens i hele EU at evaluere måder og midler til at tilvejebringe en tilstrækkelig minimumsindkomst, der ligger over fattigdomsgrænsen på 60 % af den nationale medianindkomst i alle medlemsstaterne, under hensyntagen til medlemsstaternes nationale praksis og nationale traditioner, hvor deres individuelle kendetegn samtidig respekteres; opfordrer på ny medlemsstaterne til at indføre en national minimumspension, der ikke kan ligge under fattigdomsgrænsen;

25. påpeger, at pensionerede kvinder er den mest sårbare gruppe, og at de ofte lever i eller risikerer fattigdom; opfordrer medlemsstaterne til at betragte spørgsmålet om en reduktion af den kønsbestemte pensionsforskel som et økonomisk mål; opfordrer medlemsstaterne til at reformere deres pensionsordninger med det formål altid at sikre passende pensioner for alle med henblik på at lukke pensionskløften; mener, at instrumenter til fjernelse af pensionsforskellen omfatter tilpasning af pensionsordninger for at sikre ligestilling mellem kvinder og mænd samt tilpasning til uddannelse,

karriereplanlægning, forældreorlovsordninger og andre støttetjenester for forældre; opfordrer medlemsstaterne til at overveje at indrømme delte pensionsrettigheder i tilfælde af skilsmisse og juridisk separation i overensstemmelse med nærhedsprincippet; bemærker, at arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger i stigende grad forvaltes i overensstemmelse med forsikringsprincipper, og at dette kan give anledning til mange forskelle, hvad angår social beskyttelse[1]; understreger, at Den Europæiske Unions Domstol klart har givet udtryk for, at arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger skal betragtes som løn, og at princippet om ligebehandling således også finder anvendelse på disse ordninger;

Fattigdom: generelle henstillinger

26. fremhæver, at mennesker, der lever i fattigdom, ofte betaler en højere enhedspris end mere velstillede mennesker for de samme varer og tjenesteydelser, som er nødvendige for deres sociale og økonomiske overlevelse, navnlig telekommunikation, energi og vand; opfordrer medlemsstaterne til at arbejde tæt sammen med leverandører og operatører om udvikling af støtteordninger og sociale takster for de dårligst stillede i samfundet, navnlig for så vidt angår vand- og energiforsyning, for derved at udrydde energifattigdom i husholdningerne;

27. opfordrer Kommissionen til at undlade at udstede henstillinger til omstruktureringer og nedskæringer i medlemsstaternes ministerier eller fremme større fleksibilitet i beskæftigelsen eller privatisering af offentlige tjenesteydelser, da disse fremgangsmåder utvivlsomt har bidraget til at svække de sociale rettigheder for arbejdstagere, og at følgerne heraf er langt mere mærkbare blandt kvinder;

28. gentager den rolle, som uddannelse spiller i bekæmpelse af kønsstereotyper rolle og selvstændiggørelse af kvinder og piger på de sociale, kulturelle og politiske områder og i videnskabelige karrierer og med hensyn til at sætte en stopper for fattigdomscyklusser gennem kvinders deltagelse i sektorer, hvor de har været underrepræsenteret såsom videnskab, teknologi, ingeniørfaget og iværksætterbranchen, og opfordrer Kommissionen til at indarbejde erhvervsuddannelsesmål for kvinder i de landespecifikke henstillinger; understreger betydningen af ikke-formel uddannelse; opfordrer medlemsstaterne til at medtage investeringerne i uddannelse af piger og kvinder med sigte på at øge deres potentiale som en integrerende del af deres økonomier og genopretningsplaner; opfordrer medlemsstaterne til at arbejde på at støtte unge kvinder i overgangen fra formel uddannelse til arbejdsmarkedet; understreger behovet for, at alle uddannelsesinstitutioner viderebringer demokratiske værdier med henblik på at fremme tolerance, aktivt medborgerskab, social ansvarlighed og respekt for forskelle relateret til køn, mindretal og etniske og religiøse grupper; gør opmærksom på betydningen af idræt og idrætsundervisning for overvindelsen af fordomme og stereotyper og potentialet med hensyn til at hjælpe socialt udsatte unge tilbage på ret kurs;

29. udtrykker bekymring over, at kvinder, som har børn, bliver forskelsbehandlet på arbejdspladserne, fordi de er mødre, og ikke fordi deres arbejdsmæssige præstationer er ringere end deres kollegers; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til aktivt at

[1] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.

fremme et positivt billede af mødre som arbejdstagere og bekæmpe det fænomen, at kvinder straffes for at være mødre, et fænomen som er dokumenteret i en række forskningsresultater;

30. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at struktur- og investeringsfonde, især Den Europæiske Socialfond (ESF) samt Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, bruges til uddannelse og erhvervsuddannelse for at forbedre adgangen til arbejdsmarkedet og bekæmpe arbejdsløshed, fattigdom og social udstødelse af kvinder; fremhæver, at andelen på 20 % af midlerne fra ESF, der er afsat til foranstaltninger til social inklusion og projekter med social innovation, kan bruges mere aktivt på at støtte initiativer såsom små lokale projekter rettet mod at styrke kvinder, der lever i fattigdom og oplever social udstødelse; henstiller indtrængende til medlemsstaterne at iværksætte flere informationskampagner om mulighederne for at deltage i EU-finansierede projekter;

31. efterlyser finansieringsmekanismer, der giver et incitament til at opnå lige repræsentation på områder, hvor der er ubalancer mellem kønnene, og understreger, at der er behov for kønsopdelte data for bedre at forstå situationen for piger, drenge, mænd og kvinder og dermed bedre at kunne tilvejebringe mere effektive modforanstaltninger mod ubalancer; opfordrer Kommissionen til at udarbejde en oversigt opdelt efter køn og alder over deltagelsen i europæiske mobilitetsprogrammer på uddannelsesområdet såsom Erasmus+, Et Kreativt Europa og Europa for Borgerne;

32. minder navnlig om, at indvandreres og flygtninges børn, både drenge og piger, har ret til uddannelse, og at dette er en af de vigtige prioriteter i de europæiske samfund; understreger derfor, at der bør træffes hasteforanstaltninger på området for uddannelse af migranter på både EU-plan og på nationalt plan i lyset af den fortsatte migrantkrise; understreger, at uddannelse er nøglen til integration og ansættelsesegnethed, og at hvis det ikke lykkes de nationale uddannelsessystemer at tage denne udfordring op, kan det fremkalde yderligere kulturel adskillelse og gøre de sociale kløfter dybere; påpeger, at adgang til undervisning, såvel i flygtningelejre som i værtskommuner, som opfylder de nødvendige kvalitetsstandarder og er ledsaget af sproglig og psykologisk støtte, ikke må undermineres af bureaukratiske og administrative anliggender vedrørende anerkendelse af flygtningestatus;

33. fremhæver de frivillige organisationers og servicesektorens bidrag på dette område og opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at støtte deres indsats; minder om det store engagement, som kvinderne udviser i frivillig uddannelse og andre aktiviteter såsom ved at støtte og forbedre uddannelsesmuligheder f.eks. for flygtninge og dårligt stillede børn;

34. der henviser til, at konsekvenserne af fattigdom og social udstødelse for børn kan vare hele livet og føre til fattigdom på tværs af generationerne; understreger, at i alle medlemsstater er risikoen for fattigdom og social udstødelse blandt børn tæt forbundet med uddannelsesniveauet hos deres forældre, navnlig mødrenes, med forældrenes stilling på arbejdsmarkedet, deres sociale situation og den støtte til familier, som medlemsstaterne yder; anbefaler, at medlemsstaterne sikrer, at alle unge har adgang til gratis offentlig uddannelse af høj kvalitet uanset alder, herunder i den tidlige barndom; understreger betydningen af uddannelsesmæssig vejledning til børn med henblik på at

give dem mulighed for at udnytte deres potentiale fuldt ud; understreger behovet for med målrettede programmer at støtte den løbende uddannelse af teenagemødre, der forlader skolen for tidligt, hvilket er et første skridt hen imod fattigdom; understreger behovet for at indføre en række omfattende foranstaltninger til bekæmpelse af børnefattigdom og fremme af børns velfærd på grundlag af tre søjler: - adgang til tilstrækkelige ressourcer og forening af arbejds- og familieliv; - adgang til kvalitetsydelser; - børns deltagelse i beslutninger, der påvirker dem, samt i kultur-, fritids- og sportsaktiviteter; gentager, at det er nødvendigt at sikre lettere adgang til oplysninger på lige betingelser, især med hensyn til social sikring, livslang læring, sundhedspleje og adgang til økonomisk støtte;

35. understreger, at medlemsstaternes manglende anerkendelse af LGBTI-personer fører til lavere indkomst og højere leveomkostninger for LGBTI-personer, hvilket øger risikoen for fattigdom og social udstødelse; mener, at lovgivning om ligebehandling er et afgørende instrument til at bekæmpe fattigdom som følge af marginalisering og diskriminering mod seksuelle og kønsidentitetsbaserede mindretal; opfordrer Rådet til i denne forbindelse at vedtage forslaget fra 2008 om et direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering; opfordrer endvidere til eksplicit inddragelse i enhver kommende omarbejdning af ligestillingsdirektiverne af et forbud mod forskelsbehandling på grund af kønsidentitet; er fortsat bekymret over, at vidensniveauet om rettigheder er lavt og kendskabet til de organer og organisationer, der tilbyder støtte til ofre for forskelsbehandling, er ringe; opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til nøje at overvåge effektiviteten af de nationale klageorganer og -procedurer;

36. opfordrer til fuldstændig gennemførelse af direktiv 2006/54/EF om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv og til, at dette ændres, således at der indføres et krav til virksomheder om at udarbejde foranstaltninger eller planer om ligestilling mellem kønnene, herunder tiltag om afskaffelse af kønsopdeling, udvikling af lønsystemer samt foranstaltninger til at støtte kvinders karrierer;

37. fremhæver på ny betydningen af en vis skoling i økonomiske og finansielle forhold i en ung alder, da det har vist sig at forbedre den økonomiske beslutningstagning senere i livet, herunder forvaltningen af udgifter og indtægter; anbefaler udveksling af bedste praksis og fremme af uddannelsesprogrammer rettet mod kvinder og piger i sårbare grupper og marginaliserede befolkningsgrupper, der risikerer fattigdom og social udelukkelse;

38. bemærker, at fraværet af en partners indkomst kan være en vigtig faktor, der bidrager til at skabe en fattigdomsfælde og føre til social udstødelse af kvinder; noterer sig de ofte usikre situationer, som enker og fraskilte kvinder og enlige mødre lever i, når dommerne har tilkendt dem forældremyndigheden over børn, og mener, at det er nødvendigt at fastsætte et tilstrækkeligt underholdningsbidrag; bemærker, at manglende betaling af underholdsbidrag kan kaste enlige mødre ud i fattigdom; understreger, at fraskilte kvinder er udsat for forskelsbehandling og fattigdom, og at dette er bevis for, at kvinder endnu ikke er fuldt økonomisk uafhængige, hvilket også peger på, at der er behov for en yderligere indsats på arbejdsmarkedet og for at mindske lønforskellene mellem mænd og kvinder;

39. understreger, at skattepolitik har en kønsdimension; opfordrer derfor Kommissionen til at fremme bedste praksis inden for skattepolitik, som tager kønsaspektet i betragtning og fremmer ligestilling mellem mænd og kvinder, navnlig med hensyn til beskatning af husstandsindkomsten, der i nogle tilfælde pålægger personer med lavere indkomster højere skatter, og også ved at nedsætte momssatserne på varer, der er af central betydning for kvinder, såsom tamponer;

40. understreger, at indsamlingen af data om husstandenes udgifter og indtægter skal suppleres af individualiserede data for at tage højde for kønsbaserede uligheder i familierne;

41. understreger, at den makroøkonomiske politik skal være forenelig med social lighed og inddrage et stærkt kønsperspektiv; gentager, at de finansielle institutioner som ECB og de nationale centralbanker bør tage hensyn til sociale konsekvenser, herunder indvirkninger på de kønsbestemte uligheder, når de udarbejder deres modeller og træffer beslutninger om makroøkonomiske monetære politikker eller fastlægger strategier for finansielle tjenesteydelser;

42. gentager sin støtte til initiativet til at udarbejde et vejledende referencebudget og opfordrer Kommissionen til at medtage kønsspecifikke aspekter ved udformningen af det, herunder kønsbestemte uligheder i husholdningerne;

43. understreger på ny behovet for at forske i hjemløshed blandt kvinder og dens årsager og bevæggrunde, eftersom fænomenet er utilstrækkeligt belyst i de data, der er til rådighed; bemærker, at kønsspecifikke elementer, som der skal tages hensyn til, omfatter kønsbaseret økonomisk afhængighed, midlertidig indkvartering og undgåelse af sociale tjenester;

44. understreger, at vold mod kvinder fortsat er et stort problem i EU, og at der er et presserende behov for at inddrage gerningsmændene i foranstaltninger til bekæmpelse af vold mod kvinder uanset deres alder, uddannelse, indkomstniveau eller position i samfundet, og at voldens betydning for risikoen for marginalisering, fattigdom og social udstødelse er konstant stigende; påpeger, at kvinders økonomiske uafhængighed spiller en vigtig rolle for deres mulighed for proaktivt at slippe ud af en situation med kønsbaseret vold; opfordrer medlemsstaterne og de regionale og lokale myndigheder til at sikre de sociale beskyttelsessystemer, der sikrer sociale rettigheder for kvinder, som er ofre for en eller anden form for vold, vold i hjemmet, handel eller prostitution, og til at træffe foranstaltninger til at reintegrere dem på arbejdsmarkedet og i denne forbindelse også gøre brug af instrumenter såsom Den Europæiske Socialfond; understreger nødvendigheden af bedre adgang til informationer, når det drejer sig om juridisk bistand til ofre for vold;

45. fremhæver nødvendigheden af konsekvent at bekæmpe vold i hjemmet, særligt over for kvinder; påpeger, at kvinders økonomiske uafhængighed spiller en vigtig rolle for deres liv og deres mulighed for at slippe ud af en situation med vold i hjemmet, og at kvinder, der har opbrugt deres betalte orlov, risikerer at miste deres arbejde og økonomiske uafhængighed; påpeger, at Australiens og USA's nylige indførelse af orlov på grund af vold i hjemmet har givet mange arbejdstagere beskyttelse i beskæftigelsen, mens de tager sig af konsekvenserne af vold i hjemmet, for eksempel ved at give de berørte personer tid til lægebesøg, retsmøder og andre ting, der er nødvendige i sådanne

situationer; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at undersøge gennemførligheden og de mulige konsekvenser af at indføre et system med betalt orlov for ofre for og overlevende fra vold i hjemmet, hvor manglende betalt ferie er en hindring for, at ofrene kan bevare deres beskæftigelse, mens de stabiliserer deres privatliv; opfordrer desuden Kommissionen og medlemsstaterne til at træffe yderligere foranstaltninger til at øge bevidstheden om problemet med vold i hjemmet, til at hjælpe ofrene for denne vold og udbrede større kendskab til fænomenet og til at forsvare deres rettigheder og beskytte deres økonomiske uafhængighed;

46. gentager sin opfordring til EU og alle medlemsstaterne til at undertegne og ratificere Istanbulkonventionen og ser meget gerne et hurtigt initiativ med henblik på at udarbejde et EU-direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder; opfordrer endnu en gang Kommissionen til at fremlægge en europæisk strategi mod kønsbaseret vold og indføre et europæisk år for bekæmpelse af kønsbaseret vold samt yderligere lovtiltag, hvor denne vold defineres som en konkret strafbar handling, der er tæt nyttet til hadforbrydelser;

47. mener, at det er nødvendigt at arbejde proaktivt for at afhjælpe vold mod kvinder ved at målrette normer, der forherliger vold; understreger, at stereotyper og strukturer, som er grundlaget for mænds vold mod kvinder, skal bekæmpes med proaktive tiltag gennem kampagner og løbende undervisning om machokulturer på nationalt plan;

48. påpeger, at nye teknologier bør betragtes som et grundlæggende redskab til at skabe nye job og en mulighed for at få kvinder ud af fattigdommen;

49. tilskynder medlemsstaterne til i samarbejde med regionale og lokale myndigheder at bidrage til at forbedre livskvaliteten for kvinder i landdistrikterne for at mindske risikoen for fattigdom og ser gerne, at de tilbyder uddannelsesprogrammer af høj kvalitet, som sigter mod at selvstændiggøre kvinder i landdistrikterne, samt sikrer gode arbejdsvilkår og en anstændig indkomst for denne gruppe; opfordrer medlemsstaterne til at skabe kvalitetsorienterede kommunale, sociale og offentlige infrastrukturer med henblik på at forbedre levevilkårene i landdistrikterne;

50. mener, at mange aspekter af fattigdom, især kvinders fattigdom, fortsat er ukendte, f.eks. udelukkelse af kvinder fra adgang til kultur og deltagelse i samfundet, og opfordrer derfor medlemsstaterne til at yde den støtte, der er nødvendig for at sikre, at alle kvinder har adgang til kultur, sport og fritidsaktiviteter, idet der bør lægges særlig vægt på kvinder, der lever i fattigdom, kvinder med handicap og indvandrerkvinder; mener, at de eksisterende indikatorer for alvorlige materielle afsavn udelukke faktorer som adgang til kultur og deltagelse i samfundet og derfor giver en ufuldstændig forståelse af fattigdom; ser gerne, at der udvikles flere indikatorer, der kan bruges til at vurdere udstødelse i form af manglende social, kulturel og politisk deltagelse og navnlig indflydelsen heraf på den onde cirkel af fattigdom samt virkningerne over flere generationer;

51. opfordrer til, at der foretages undersøgelser, således at der tilvejebringes nye statistikker på dette område, der kan anvendes til at oprette en udvidet, omfattende og pålidelig database;

52. bemærker, at handicappede kvinder ofte diskrimineres, når det gælder familie og

uddannelse, at deres beskæftigelsesmuligheder er begrænsede, og at de sociale ydelser, de modtager, ikke er tilstrækkelige til at forhindre dem i at blive fattige; understreger i denne forbindelse, at medlemsstaterne og de regionale og lokale myndigheder bør yde handicappede kvinder den særlige pleje, de har behov for til at udøve deres rettigheder, og de bør tilbyde tiltag, der kan støtte deres integration på arbejdsmarkedet gennem yderligere støtteforanstaltninger, især hvad angår uddannelse og erhvervsuddannelse;

53. opfordrer til en mere ambitiøs indsats for at bekæmpe energifattigdom, der i uforholdsmæssig høj grad rammer enlige kvinder, enlige forældre og husholdninger med et kvindeligt familieoverhoved; opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at fastlægge en definition af energifattigdom, som tager hensyn til kønsspecifikke aspekter af fænomenet, og medtage den i den kommende omarbejdning af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne; fremhæver betydningen af lokale energiinitiativer såsom kooperativer, hvad angår skabelse af bedre forhold for sårbare energiforbrugere, især kvinder, der er ramt af fattigdom, social udstødelse og marginalisering; understreger, at klimaændringer har stor indflydelse på fattigdommen blandt kvinder, eftersom kvinder er mere afhængige af naturressourcerne og har færre ressourcer til at beskytte sig mod de negative virkninger af klimaændringer som f.eks. virkningerne på sundhed, tørke, naturkatastrofer eller fordrivelser i forbindelse med klimaændringer; beklager, at kønsaspektet ikke systematisk er en del af EU's klimapolitik, og henstiller til EU-institutionerne at inddrage kønsperspektivet i alle EU's klimapolitikker og -lovgivningstiltag;

54. gentager sin opfordring til Kommissionen til at arbejde i retning af at oprette en europæisk børnegaranti, der sikrer, at alle europæiske børn, der lever i risiko for fattigdom, får adgang til gratis sundhedspleje, gratis uddannelse, gratis børnepasning, anstændige boligforhold og passende ernæring; understreger, at en sådan politik skal tage hånd om situationen for kvinder og piger, navnlig i sårbare og marginaliserede samfund; bemærker, at ungdomsgarantiinitiativet bør indeholde et kønsperspektiv;

55. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at indsamle kønsopdelte statistikker og indføre nye individuelle indikatorer for kvinder og fattigdom og bruge dem som redskab til at følge virkningerne af de sociale, økonomiske og beskæftigelsesmæssige politikker på kvindernes situation og på fattigdomsniveauet med henblik på at fremme udveksling af bedste praksis vedrørende de lovgivnings- og budgetmæssige instrumenter til bekæmpelse af fattigdom og heri fokusere på de grupper, der er i særlig risiko for fattigdom, herunder bl.a. indvandrerkvinder, kvinder fra etniske mindretal, enlige kvinder, ældre kvinder, kvinder med handicap og kvinder, der bliver hjemme for at passe et familiemedlem, og dette uanset seksuel orientering eller kønsidentitet;

56. opfordrer til at Kommissionens henstillinger anvendes, og at arbejdet udføres i samarbejde med Kommissionen;

57. understreger de sociale virksomheders rolle i forbindelse med selvstændiggørelse af kvinder og inddragelse af kvinder, der rammes af fattigdom, social udstødelse og mangeformet diskrimination;

58. understreger betydningen af, at EU's politikker, programmer og aktioner vedrørende udviklingssamarbejde og bistand følger kønssensitive tilgange, således at kvinder kan styrkes og opnå uafhængighed gennem uddannelse, og således at forskelsbehandling på

grund af køn og alle former for vold mod kvinder kan bekæmpes, herunder handel med kvinder og kønslemlæstelse af piger/kvinder;

59. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til i deres udformning af politikkerne for social integration på alle niveauer at danne betingelser for interesserede parters engagement, der fremmer og letter den direkte deltagelse af personer, der er truet af fattigdom og social udstødelse, navnlig kvinder og piger;

60. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at gennemføre kønsbudgettering som et redskab til at sikre, at budgetmæssige beslutninger tager højde for kønsdimensionen og differentierede virkninger;

61. opfordrer medlemsstaterne til at samarbejde om fattigdomsbekæmpelse med NGO'er, som har succes i områder, der er ramt af ekstrem fattigdom, og som besidder værdifuld knowhow om lokale samfund; opfordrer medlemsstaterne til at støtte effektivt samarbejde på lokalt plan;

62. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at inddrage arbejdsmarkedets parter (fagforeninger, arbejdsgivere) og civilsamfundet, herunder ligestillingsorganer, i gennemførelsen af ligestilling mellem kønnene med henblik på at skabe ligebehandling; understreger, at dialogen mellem arbejdsmarkedets parter skal omfatte tilsyn med og fremme af ligestillingspraksisser på arbejdspladsen, herunder fleksible arbejdsordninger, med henblik på at gøre det lettere at forene arbejds- og privatliv; understreger de kollektive overenskomsters vigtige rolle i bekæmpelsen af forskelsbehandling og fremme af ligestillingen mellem mænd og kvinder og fremhæver andre instrumenter såsom adfærdskodekser og forskning eller udveksling af erfaringer og god praksis på ligestillingsområdet;

63. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

Parlamentets opmærksomhed på problemet med fattigdom og social udstødelse blandt kvinder har i flere år været stor. Der er vedtaget mange beslutninger, hvor der opfordres til at bekæmpe årsager til og konsekvenserne af de mange facetter af fattigdom. Det kan dog konstateres, at der her i 2015 kun er gjort beskedne fremskridt på trods af indsatsen.

Den økonomiske krise, som Europa langsomt er ved at komme ud af, har forværret statistikkerne over antallet af mænd og kvinder, der er truet af fattigdom og social udstødelse.

Ifølge de seneste statistikker over økonomisk fattigdom og indkomstskævheder i EU blev 16,6 % af befolkningen i EU- 28 anset for at være i risiko for fattigdom efter sociale overførsler. Denne risiko var på 17,2 % for kvinder og 16,1 % for mænd. Bag disse tal gemmer der sig betydelige forskelle mellem medlemsstaterne.

Kvinder er imidlertid stadig i gennemsnit mere udsat end mænd, især hvis de har børn, er pensionister, indvandrere eller handicappede. Kvinder er fortsat overrepræsenterede i usikre ansættelsesforhold, karriereafbrydelser, de "kvindevenlige" erhverv (sundhedspleje, rengøring osv.) og deltidsjob, hvilket mere skyldes, at det er nødvendigt, at de tager sig af pårørende, og mindre at det er et valg.

Lønforskelle i forhold til deres mandlige kolleger og pensionsforskelle efter en fragmenteret karriere, hvor de har forsøgt at forene privatliv og arbejdsliv, er en tung finansielle byrde, der gør deres dagligdag usikker, hvad angår den økonomiske uafhængighed.

Denne rapport kaster lys over de vedvarende uligheder kvinder udsættes for. Den peger på de bestræbelser, som EU og medlemsstaterne skal gøre for at alle uanset køn får lige muligheder, hvad angår beskæftigelse, social beskyttelse, løn, uddannelse, forsørgelsesberettigede børn og kultur. Rapporten minder om de midler, navnlig finansielle, som EU og medlemsstaterne allerede råder over for at vende tendensen til forarmelse hos halvdelen af befolkningen.

Kampen mod fattigdom blandt kvinder er nemlig et spørgsmål om social retfærdighed. De offentlige udgifter, som medlemsstaterne afholder for at mindske denne uretfærdighed, hvad enten de er direkte eller indirekte, bør ikke betragtes som spild eller en simpel omkostning, men som en investering, der tjener til at bryde den onde cirkel af fattigdom.

Disse udgifter vil både frigøre arbejdsstyrken fra de begrænsninger, der ligger i familierelaterede forpligtelser, og fastholde den indre efterspørgsel, der er nødvendig, for at EU's økonomi kan blive genoprettet.

Bekæmpelse af fattigdom blandt kvinder er også i det mindste delvist et middel til at tage fat på det langsigtede problem med børnefattigdom og fattigdom i verden.

21.3.2016

UDTALELSE FRA UDVALGET OM BESKÆFTIGELSE OG SOCIALE ANLIGGENDER(*)

til Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

om fattigdom: et kønsperspektiv
(2015/2228(INI))

Ordfører for udtalelse: Lynn Boylan

(*) Procedure med associerede udvalg – forretningsordenens artikel 54

FORSLAG

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender opfordrer Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

A. der henviser til, at ligestilling mellem kønnene på arbejdsmarkedet, som opnås ved at øge den sociale og økonomiske velfærd, ikke alene gavner kvinder, men økonomien og samfundet som helhed; der henviser til, at målet om at sikre ligestilling mellem mænd og kvinder går tilbage til Romtraktaten fra 1957;

B. der henviser til, at beskæftigelsestallene generelt er lavere blandt kvinder end blandt mænd: i 2014 var beskæftigelsesfrekvensen for mænd på 70,1 % i EU-28, mens den for kvinder lå på 59,6 %[1]; der henviser til, at kvinder ifølge Kommissionen stadig gennemsnitligt tjente 16 % mindre i timen end mænd for det samme arbejde i 2015; der henviser til, at den kønsbestemte lønforskel ofte fører til, at kvinder får mindre i pension end mænd, og gør, at kvinder er i større risiko for at komme ud i fattigdom efter pensionering; henviser til, at kvinders pension i EU i gennemsnit er 39 % lavere end mænds; der henviser til, at IKT-sektoren navnlig er kendetegnet ved både vertikal og horisontal kønsopdeling, som endda er mere udpræget i denne sektor end i mange andre, idet flertallet (54 %) af kvinder er ansat i lavt betalte og lavt kvalificerede stillinger, og der er en betragtelig kløft mellem kvinders uddannelsesniveau og deres job;

[1] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics&oldid=190559

C. der henviser til, at den kønsbestemte beskæftigelseskløft, lønforskel og dermed forbundne pensionsforskel, overrepræsentationen af kvinder i usikre job[1] og ufrivilligt deltidsarbejde samt afbrydelser af kvinders karrierer for at tage sig af børn eller andre familiemedlemmer bidrager til en situation, hvor kvinder delvis er ramt af fattigdom eller truet heraf; der henviser til, at familier med enlige forsørgere, især familier med enlige mødre, er i større risiko for at blive ramt af fattigdom eller social udstødelse (49,8 % mod 25,2 % af de gennemsnitlige husstande med afhængige børn, selvom der er store forskelle mellem landene ifølge EU's statistikker over indkomster og levevilkårs)[2]; der henviser til, at forældres fattigdom fører til børns fattigdom og i alvorlig grad påvirker børn senere i livet; der henviser til, at en styrkelse af kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet kan bidrage til at imødegå deres øgede risiko for fattigdom og social udstødelse;

D. der henviser til, at en opfordring til, at flere kvinder kommer ind på og bliver på arbejdsmarkedet, også kan bidrage til at opveje de følger af en faldende erhvervsaktiv befolkning, der forventes i de fleste EU-medlemsstater, ved at styrke arbejdskraftudbuddet, og til, at det dermed vil bidrage til at reducere byrden på de offentlige finanser og socialsikringssystemerne, udnytte kvinders færdigheder og kompetencer bedre samt øge vækstpotentialet og konkurrenceevnen;

1. mener, at mænd skal opfordres til og engageres i at fremme lighed mellem kønnene inden for alle områder og på alle niveauer af arbejdsmarkedet;

2. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at træffe foranstaltninger til at bekæmpe alle former for multidiskrimination baseret på køn for at sikre, at princippet om ikke-forskelsbehandling og lighed anvendes på arbejdsmarkedet og i forbindelse med adgangen til beskæftigelse, og navnlig for at vedtage socialsikringsforanstaltninger med henblik på at sikre, at kvinders løn og ret til sociale ydelser, herunder pension, svarer til dem for mænd med tilsvarende erfaring, som udfører samme job eller et job af samme værdi;

3. opfordrer til fuldstændig gennemførelse af direktiv 2006/54/EF om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv og til, at dette ændres, således at der indføres et obligatorisk krav til virksomheder om at udarbejde foranstaltninger eller planer om ligestilling mellem kønnene, herunder tiltag om afskaffelse af kønsopdeling, udvikling af lønsystemer samt foranstaltninger til at støtte kvinders karrierer;

4. bemærker, at kvinder med handicap, eller som bliver hjemme for at pleje et familiemedlem, løber en uforholdsmæssig stor risiko for at blive ramt af fattigdom;

5. fremhæver, at ikke blot direkte diskrimination men også vedholdende stereotype fremstillinger af maskulinitet og femininitet i forskellige sektorer og erhverv på arbejdsmarkedet, der understøtter og øger de ulige styrkeforhold og strukturer mellem mænd og kvinder, fortsat er et problem, der skal løses;

6. understreger, at forskelsbehandling på arbejdsmarkedet er en af hovedårsagerne til den

[1] McKay, Sonia; Jefferys, Steve; Paraksevopoulou, Anna; Keles, Janoj. April 2012. *Study on precarious work and social rights 2012*. Udført på vegne af Kommissionen.
Europa-Parlamentets beslutning af 19. oktober 2010 om kvindelige arbejdstagere i usikre ansættelsesforhold (EUT C 70E, 8.3.2012, s. 1).
[2] Save the Children, "Child Poverty and Social Exclusion in Europe", Bruxelles 2014, s.14.

manglende ligestilling mellem kønnene i samfundet generelt, og at lige muligheder i arbejdslivet samt kvinders økonomiske uafhængighed er af afgørende betydning for ligestillingen mellem kønnene på andre områder; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at iværksætte kraftige foranstaltninger mod kønsbaseret diskrimination på arbejdsmarkedet, der dækker forskellige forhold såsom ansættelse, løn, sociale ydelser og pensioner; understreger endvidere vigtigheden af i forbindelse med håndtering af diskrimination at tage hensyn til de mangfoldige og intersektorielle former for diskrimination, som rammer kvinder med handicap, migrantkvinder og kvinder tilhørende en etnisk minoritet, romakvinder, ældre kvinder, enlige mødre og LGBTIQ-personer;

7. mener, at lukning af den kønsbestemte lønkløft kræver øget deltagelse af kvinder på arbejdsmarkedet, øget gennemsigtighed i betalingsprocessen (herunder data opdelt efter sektorer) og gennemførelse af Kommissionens henstillinger om løngennemsigtighed, kønsneutrale jobbeskrivelser og -klassificering, omvendelse af bevisbyrden, når det gælder om at bekæmpe kønsdiskrimination på arbejdspladsen, overholdelse af princippet om lige muligheder for mænd og kvinder samt håndhævelse af den relevante EU-lovgivning, samt at der sættes en stopper for den kønsbaserede differentiering af arbejdskraften, og at der lægges kraftig vægt på politikker, der fremmer foreningen af arbejds- og familieliv;

8. påpeger, at der stadig findes kønsbetingede lønforskelle og forskelle i karriereforløb for kvindelige arbejdstagere inden for IKT-sektoren; understreger, at der stilles spørgsmålstegn ved princippet om, at der for at sikre en retfærdig og rimelig aflønning skal udbetales lige løn for lige arbejde på den samme arbejdsplads, selv om dette princip er en af grundpillerne i den sociale retfærdighed på arbejdsmarkedet og derfor bør beskyttes frem for alt andet; gentager, at det ikke bør tillades, at uligheder hvad angår lige løn og karrieremuligheder slår rod i den digitale økonomi; understreger, at kvinders øgede deltagelse på arbejdsmarkedet og dermed forbundne investeringer i politikker om social inklusion vil bidrage til at reducere den kønsbaserede lønforskel; fremhæver også vigtigheden af kollektive overenskomster inden for den digitale markedsøkonomi for at sikre jobkvalitet og beskæftigelsessikkerhed i digitaliseringens tidsalder;

9. mener, at forskellen mellem mænds og kvinders pension, der er på 39 %[1] om året og er en bestemmende faktor for kvinders fattigdomsrisiko i EU, skal tackles ved hjælp af en bred vifte af sammenhængende instrumenter; bemærker, at kvinder har svært ved at opbygge tilstrækkeligt store bidrag på tværs af både private og offentlige pensionsordninger som følge af lønforskellen, usikkert og lavt betalt arbejde, varetagelse af ubetalte plejejob og af, at de udelukkes fra arbejdsmarkedet i lange perioder af deres liv; understreger vigtigheden af at bekæmpe indirekte forskelsbehandling inden for pensionsordninger, herunder ikke blot arbejdsmarkedspensioner, men også lovpligtige pensionsordninger; opfordrer medlemsstaterne til at indføre "plejekreditter" for både kvinder og mænd som perioder, der på lige fod berettiger til at opbygge pensionsrettigheder, for at sikre, at de, der tager en pause fra beskæftigelse for at yde uformel og ubetalt pleje til en plejeafhængig person eller et familiemedlem, ikke stilles ufordelagtigt ved at gøre dette, og at den tid, der bruges som plejeperson, omsættes i pensionsrettigheder for at afspejle

[1] Europa-Parlamentets beslutning af 9. september 2015 om rapport om gennemførelsen, resultaterne og den samlede vurdering af det europæiske år for aktiv aldring og solidaritet mellem generationerne (Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0309);

det bidrag, som disse plejepersoner fortsat yder til samfundet; bemærker i denne forbindelse, at størstedelen af plejen i EU for øjeblikket ydes af disse uformelle, ubetalte plejere, men at de i stigende grad er under pres på grund af de demografiske ændringer og den voksende plejebyrde, og at 78 % af alle plejeydende personer er kvinder;

10. påpeger, at pensionerede kvinder er den mest sårbare gruppe, og at de ofte lever i eller risikerer fattigdom; opfordrer medlemsstaterne til at betragte spørgsmålet om en reduktion af den kønsbestemte pensionsforskel som et økonomisk mål; opfordrer medlemsstaterne til at reformere deres pensionsordninger med det formål altid at sikre passende pensioner for alle med henblik på at lukke pensionskløften; mener, at instrumenter til fjernelse af pensionsforskellen omfatter tilpasning af pensionsordninger til sikring af ligestilling mellem kvinder og mænd, tilpasning til uddannelse, karriereplanlægning, forældreorlovsordninger og andre støttetjenester for forældre; opfordrer medlemsstaterne til at overveje at indrømme delte pensionsrettigheder i tilfælde af skilsmisse og juridisk separation i overensstemmelse med nærhedsprincippet; bemærker, at arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger i stigende grad forvaltes i overensstemmelse med forsikringsprincipper, og at dette kan give anledning til mange forskelle, hvad angår social beskyttelse[1]; understreger, at Den Europæiske Unions Domstol klart har givet udtryk for, at arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger skal betragtes som løn, og at princippet om ligebehandling således også finder anvendelse på disse ordninger;

11. bemærker, at kvinder oftere er ansat i usikre og lavt betalte job og på ikke-standardmæssige ansættelseskontrakter; påpeger, at en anden facet af usikre job er udbredelsen af ufrivilligt deltidsarbejde, som medvirker til fattigdomsrisikoen og er vokset fra 16,7 % til 19,6 % af den samlede beskæftigelse; opfordrer medlemsstaterne til at øge deres bestræbelser på at bekæmpe sort arbejde, usikre job og misbrug af atypiske kontraktformer, herunder ansættelser uden noget fast timetal, i nogle medlemsstater; fremhæver det store omfang af sort arbejde, som udføres af kvinder, og som indvirker negativt på deres indkomst og socialsikringsdækning og -beskyttelse og har negativ indvirkning på EU's BNP; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at overveje at gennemføre Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) henstillinger om at mindske udbredelsen af usikre ansættelsesforhold[2], f.eks. ved at undersøge og begrænse de tilfælde, hvor det er muligt at anvende usikre ansættelseskontrakter, og indskrænke det tidsrum, i hvilket arbejdstagere kan ansættes på sådanne på hinanden følgende kontrakter, hvorefter de bør tilbydes en tidsubegrænset kontrakt;

12. understreger, at på trods af at kvinder bliver stadigt bedre kvalificerede og ovenikøbet klarer sig bedre end mænd med hensyn til uddannelsesmæssige færdigheder, er de fortsat underrepræsenterede på arbejdsmarkedet; påpeger derfor behovet for yderligere tiltag i retning af at integrere tilgangen om et afbalanceret arbejdsliv og familieliv helt i politikudformningen, herunder plejefaciliteter, orlov og ordninger med fleksible arbejdstider samt skatte- og socialsikringssystemer uden negative incitamenter, som afholder sekundære forsørgere fra at arbejde eller fra at arbejde mere;

13. opfordrer Kommissionen til at bryde det såkaldte glasloft, der forhindrer kvinder i at få adgang til lederstillinger eller topstillinger; opfordrer derfor til en hurtig vedtagelse af

[1] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.
[2] Den Internationale Arbejdsorganisation, Policies and regulations to combat precarious employment, 2011.

direktivet om kvinder i bestyrelser, der er et vigtigt første skridt til indførelse af ligelig repræsentation i den offentlige og private sektor, og understreger Kommissionens forpligtelse til at træffe enhver foranstaltning, der kan bidrage til at bryde dødvandet i Rådet, hvad angår EU-lovgivning om åbenhed og større kønslig balance i rekrutteringen til ledende stillinger;

14. fremhæver vigtigheden af iværksætteri som en af metoderne til, at kvinder kan opnå økonomisk uafhængighed; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at øge adgangen til og bevidstheden om muligheder såsom mikrolån, der er en metode til at opnå finansiering uden at sætte sig i overdreven gæld (åger);

15. understreger, at forening af arbejds- og familieliv er en central forudsætning for at opnå ligestilling mellem kønnene; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til ufortøvet at fremsætte forslag til et barselsorlovsdirektiv og et direktiv om pasningsorlov samt til at styrke lovgivningen om fædreorlov; understreger, at manglen på tilgængelige, prisoverkommelige børnepasningsfaciliteter af høj kvalitet bidrager til forskellen i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens, lønforskellen og den dermed forbundne forskel i pensioner samt til det uforholdsmæssigt høje antal kvinder med usikre ansættelsesforhold, og som lever i eller risikerer fattigdom; påpeger, at det især er tilfældet i familier med én forsørger, hvor forsørgeren i de fleste tilfælde er kvinder; understreger i denne forbindelse navnlig vigtigheden af at nå Barcelonamålene for børnepasning; fremhæver, at disse mål oprindeligt blev sat for 2020, og at størstedelen af medlemsstaterne stadig ikke har nået dem; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at øge tilstedeværelsen af kvinder på arbejdsmarkedet gennem foranstaltninger, der vil skabe bedre balance i arbejdslivet og tage særligt hensyn til vanskelige familiesituationer, og til at sikre, at der foretages de nødvendige og gavnlige forbedringer med hensyn til adgang til børnepasningstjenester ved for eksempel at øge bevillingerne til børnepasningsfaciliteter og/eller give tilskud til husholdningerne, indføre incitamenter til arbejdsgiverbidrag til børnepasningsudgifter og sikre bedre udnyttelse af EU-midler og hente inspiration fra bedste praksis i de enkelte medlemsstater;

16. mener, at børnefattigdom er knyttet til kvinders fattigdom, og opfordrer derfor medlemsstaterne til at gennemføre henstillingen om børnefattigdom og børns velfærd[1] og til at bruge dens rammer for indikatorbaseret overvågning;

17. bifalder Parlamentets beslutning om at opfordre Kommissionen og medlemsstaterne til at indføre en børnegaranti, således at alle børn i fattigdom kan få adgang til gratis sundhedsydelser, gratis uddannelse, gratis børnepasning, anstændige boliger og tilstrækkelig ernæring[2];

18. mener, at sparepolitikker medfører genprivatisering af pleje, hvilket ikke alene reducerer adgangen til plejetjenester, men øger byrden på kvinder betydeligt, hvad angår pleje af børn og ældre mennesker samt handicappede ved at flytte ansvaret for pleje fra samfundet til kvinder; opfordrer medlemsstaterne til at genoprette tilgængelige offentlige tjenester af høj kvalitet, bl.a. børnepasning samt pleje af handicappede og ældre;

[1] Europa-Kommissionens henstilling "Investering i børn: hvordan man bryder den onde cirkel for de socialt udsatte", Bruxelles, 20.2.2013, C(2013)0778.
[2] Europa-Parlamentets beslutning af 24. november 2015 om begrænsning af uligheder med særligt fokus på børnefattigdom (Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0401).

19. bemærker, at manglen på prisoverkommelige børnepasningsfaciliteter af høj kvalitet og støttetjenester for handicappede, ældre og andre plejeafhængige personer ikke alene reducerer adgangen til pasningstjenester, men også øger byrden for kvinder betydeligt; påpeger, at nedskæringer i offentlige tjenester og social infrastruktur rammer kvinder uforholdsmæssigt hårdt og har en skadelig indflydelse på kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, hvorved de øger kvinders risiko for fattigdom og social udstødelse; opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at der tilbydes adgang til offentlige tjenester af høj kvalitet, herunder faciliteter til børnepasning og pasning og pleje af handicappede og ældre, herunder ved at gøre det mere attraktivt for både mænd og kvinder og især for unge at søge beskæftigelse i sundheds- og socialvæsenet;

20. understreger den vigtige rolle, som offentlige tjenester af høj kvalitet spiller, især for kvinder, fordi de er mere afhængige af sådanne tjenesteydelser; understreger betydningen af universel adgang til offentlige tjenester af høj kvalitet, der er billige, centralt beliggende og baseret på efterspørgsel, for bekæmpelsen af fattigdom;

21. fremhæver nødvendigheden af den konsekvente bekæmpelse af vold i hjemmet, særligt over for kvinder; påpeger, at kvinders økonomiske uafhængighed spiller en vigtig rolle for deres liv og deres mulighed for at slippe ud af en situation med vold i hjemmet, og at kvinder, der har opbrugt deres betalte orlov, risikerer at miste deres arbejde og økonomiske uafhængighed; påpeger, at Australiens og USA's nylige indførelse af orlov på grund af vold i hjemmet har givet mange arbejdstagere beskyttelse i beskæftigelsen, mens de tager sig af konsekvenserne af vold i hjemmet, for eksempel ved at give de berørte personer mulighed for at få tid til lægebesøg, retsmøder og andre forpligtelser, der skal efterkommes i sådanne situationer; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at overveje muligheden og de eventuelle resultater af indførelse af et system med betalt særorlov for ofre og overlevende, der har været udsat for vold i hjemmet, hvor manglende mulighed for betalt orlov er en hindring for, at ofrene kan bevare deres beskæftigelse, idet privatlivets fred sikres, og opfordrer til, at der indføres yderligere foranstaltninger til bevidstgørelse om problemet med vold i hjemmet og for at hjælpe ofrene for denne vold, at fremme bedre kendskab og forsvare deres rettigheder samt beskytte deres økonomiske uafhængighed;

22. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at struktur- og investeringsfonde, især Den Europæiske Socialfond (ESF) samt Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer bruges til at forbedre uddannelse og erhvervsuddannelse med henblik på at forbedre adgangen til arbejdsmarkedet og bekæmpe arbejdsløshed, fattigdom og social udstødelse af kvinder; fremhæver, at andelen på 20 % af midlerne fra ESF, der er afsat til foranstaltninger til social inklusion og projekter med social innovation, kan bruges mere aktivt på at støtte initiativer såsom små lokale projekter rettet mod at styrke kvinder, der oplever fattigdom og social udstødelse; henstiller indtrængende til medlemsstaterne at iværksætte flere informationskampagner om mulighederne for at deltage i EU-finansierede projekter;

23. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at gennemføre kønsbudgettering som et redskab til at sikre, at budgetmæssige beslutninger tager højde for kønsdimensionen og varetager differentierede virkninger;

24. opfordrer til, at der reelt udvikles indikatorer for kvinders fattigdom og sociale udstødelse

på baggrund af dem, der blev udviklet i 2007[1];

25. opfordrer medlemsstaterne til at samarbejde om fattigdomsbekæmpelse med NGO'er, som har succes i områder, der er påvirket af ekstrem fattigdom, og som besidder værdifuld knowhow om lokale samfund; opfordrer medlemsstaterne til at støtte effektivt samarbejde på lokalt plan;

26. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at inddrage arbejdsmarkedets parter (fagforeninger, arbejdsgivere) og civilsamfundet, herunder ligestillingsorganer, i gennemførelsen af ligestilling mellem kønnene med henblik på at skabe ligebehandling; understreger, at dialogen mellem arbejdsmarkedets parter skal omfatte tilsyn med og fremme af ligestillingspraksisser på arbejdspladsen, herunder fleksible arbejdsordninger med henblik på at gøre det lettere at forene arbejde og privatliv; understreger de kollektive overenskomsters vigtige rolle i bekæmpelsen af forskelsbehandling og fremme af ligestillingen mellem mænd og kvinder samt andre instrumenter såsom adfærdskodekser og forskning eller udveksling af erfaringer og god praksis på ligestillingsområdet;

[1] Rådet for Den Europæiske Union (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) "Gennemgang af medlemsstaternes og EU-institutionernes gennemførelse af Beijing-handlingsprogrammet – Indikatorer for kvinder og fattigdom" – forslag til Rådets konklusioner, december 2007, 13947/07 ADD.

RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING
I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	16.3.2016
Resultat af den endelige afstemning	+: 44 –: 4 0: 4
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Thomas Händel, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Karima Delli, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Ivo Vajgl

28.1.2016

UDTALELSE FRA KULTUR- OG UDDANNELSESUDVALGET

til Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

om fattigdom: et kønsperspektiv
(2015/2228(INI))

Ordfører for udtalelse: Silvia Costa

FORSLAG

Kultur- og Uddannelsesudvalget opfordrer Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

A. der henviser til, at i henhold til De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder og 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling har regeringerne forpligtet sig til at sikre, at alle drenge og piger gennemfører en fuld primæruddannelse; der henviser til, at Europa-Parlamentet i marts 2015 organiserede et arrangement med titlen "Styrkelse af kvinder og piger gennem uddannelse" i anledning af Den Internationale Kvindedag; der henviser til, at uddannelse, såvel formel som uformel, medvirker til at afskaffe marginalisering og flere former for forskelsbehandling ved at skabe dialog, åbenhed og forståelse samfund imellem og ved at styrke marginaliserede samfund;

B. der henviser til, at et af målene i Europa 2020-strategien er at reducere antallet af europæiske borgere, der lever under de nationale fattigdomsgrænser, og således løfte over 20 millioner mennesker ud af fattigdom inden 2020;

C. der henviser til, at et af Europa 2020-strategiens mål er at reducere andelen af unge, der forlader skolen for tidligt, til under 10 %;

D. der henviser til, at et af Europa 2020-strategiens mål er at sikre, at 40 % af de 30-34-årige modtager en universitetsuddannelse, og at den nuværende andel til sammenligning er 37,9 %; der henviser til, at gennemsnittet for kvinder er nået op over 42,3 %, mens det for mænd ligger på 33,6 %;

E. der henviser til, at den gennemsnitlige deltagelse i voksenundervisning i EU er 11 % sammenlignet med Europa 2020-målet på 15 %, og at deltagelsen blandt kvinder er lavere, hovedsageligt på grund af vanskeligheder med at kombinere sådanne aktiviteter med

behovet for at finde en balance mellem hhv. arbejdslivets og familielivets krav;

F. der henviser til, at uddannelse omhandlende ligestilling mellem kønnene skal sigte mod at bekæmpe "feminisering af fattigdom" ved at overvinde kønsstereotyper og føre til øget repræsentation af kvinder og piger og andre køn i det økonomiske, sociale og politiske liv;

G. der henviser til, at de kriseforanstaltninger og reformer af de nationale arbejdsmarkeder, som medlemsstaterne har gennemført, har medført en stigning i fattigdommen, arbejdsløshedstallene og antallet af usikre og ringe job; der henviser til, at kvinder er blevet hårdest ramt af disse foranstaltninger og reformer;

H. der henviser til, at fattigdom er en betydende faktor, hvad angår lige adgang til uddannelse, på grund af de dertil knyttede direkte og indirekte omkostninger;

I. der henviser til, at den økonomiske krise især har ramt kvinder og dermed øget deres risiko for at ende i fattigdom;

J. der henviser til, at mobning har alvorlige følger for undervisningsudbyttet, og at der er forskel på drenge og piger hvad angår dens psykologiske følger og dens indvirkning på deres præstationer;

K. der henviser til, at faglig uddannelse og supplerende praktisk uddannelse er en stor hjælp, når det drejer sig om at komme ind på arbejdsmarkedet;

1. understreger, at lige adgang til økonomisk overkommelig børnepasning er af central betydning for at opretholde en balance mellem arbejdsliv og familieliv, som kan forhindre, at kvinder bliver forpligtet til at arbejde på deltid eller halvtid eller helt at opgive at arbejde, og at adgang til gratis uddannelse af høj kvalitet er afgørende for at sikre lige muligheder for drenge og piger og bryde fattigdomscirklen, især for kvinder;

2. bemærker, at uddannelse og kultur spiller en afgørende rolle med hensyn til at udfordre og ændre holdninger og stereotyper og hjælpe kvinder og piger til at opnå ligestilling;

3. understreger, at kønsdiskrimination er en endnu mere relevant faktor, idet den stiller piger mindre gunstigt med hensyn til ikke blot adgangen til uddannelse, men også formålet med uddannelse, som må være at tilskynde til udvikling af deres personlighed, færdigheder og selvværd såvel som deres psykiske og fysiske formåen ved at øge deres potentiale;

4. understreger, at det er nødvendigt omgående at lukke gabet mellem kvinders generelt høje uddannelsesniveau i EU og de erhvervsmuligheder, som er til rådighed for dem bagefter, og at dette gab fører til et tab for samfundet som helhed;

5. understreger, at det er vigtigt at sikre støtte til og investering i læringsaktiviteter og -muligheder ud over dem, der ligger i den formelle uddannelse, især til piger, idet det giver dem mulighed for at tilegne sig bløde færdigheder og tværgående kvalifikationer med henblik på at fremme udviklingen af et europæisk borgerskab; fremhæver også, at ikkeformel uddannelse er vigtig, når det drejer sig om at trække folk med ringe kvalifikationer og truende fattigdom op i verdenen med uddannelse og arbejde;

6. fremhæver behovet for at udvide faglig uddannelse og supplerende praktisk uddannelse og

andre former for uddannelse og vejledning til også at omfatte voksne, især kvinder, med sigte på at fremme deres integration eller reintegration på arbejdsmarkedet og mindske fattigdomsrisikoen;

7. understreger, at ligestilling mellem kønnene i uddannelsessystemet indebærer, at piger og drenge og kvinder og mænd får lige muligheder og ligestilling i adgangen til uddannelse af høj kvalitet såvel som dens processer og resultater, og understreger også positive foranstaltninger, hvormed strukturel, kulturel og intersektionel ulighed mellem kønnene overvindes, således at kvinder og piger kan blive styrket gennem uddannelse; påpeger, at kvinder udgør 60 % af alle færdiguddannede i EU, og at arbejdsløsheden på trods af det stadigvæk er større blandt kvinder end mænd; understreger derfor behovet for holdbare tiltag, som gør ligestilling til et centralt anliggende i karrierevejledningspolitikker og politikker til jobsikring og vækstfremme;

8. fremhæver det vigtige i at uddanne lærere i at være bevidste om de følger, som kønsroller og kønsstereotyper har, og om, hvor vigtigt det er at forhindre sådanne; understreger, at det er nødvendigt at undersøge, i hvilket omfang kønsstereotyper udfordres i klasseværelset;

9. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at fjerne hindringerne for adgang til formel og uformel uddannelse såvel som livslang læring ved at forbedre bevidsthed herom og vejledning heri, og ved at yde finansiel støtte såvel som støtteydelser såsom børnepasning og ældrepleje for at sætte kvinder og mænd i stand til at deltage i livslang læring, vedtage en tværgenerationsmæssig tilgang og fremme EU-institutionernes rolle;

10. minder om, at integrering af kønsaspektet på alle niveauer i uddannelsessystemet er nødvendig, og fremhæver behovet for at bekæmpe stereotyper omkring tekniske emner, som indsnævrer pigernes karrierevalg; fremhæver det vigtige i, at kvinder bliver repræsenteret i beslutningsprocessen i uddannelsesinstitutioner, herunder skoler og universiteter;

11. understreger, at kvinder og piger frit kan træffe beslutning om deres valg af uddannelsesvej, professionelle løbebane og karriere;

12. udtrykker bekymring over, at kvinder, som har børn, bliver forskelsbehandlet på arbejdspladserne, fordi de er mødre, og ikke fordi deres arbejdsmæssige præstationer er forskellige fra deres kollegers; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til aktivt at fremme et positivt billede af mødre som arbejdstagere og bekæmpe det fænomen, at kvinder straffes for at være mødre, et fænomen som er dokumenteret ved en række forskningsresultater;

13. efterlyser finansieringsmekanismer, der giver et incitament til at opnå lige repræsentation på områder, hvor der er ubalancer mellem kønnene, og understreger, at der er behov for kønsopdelte data for bedre at forstå situationen for piger, drenge, mænd og kvinder og dermed bedre at kunne tilvejebringe mere effektive modforanstaltninger mod ubalancer; opfordrer Kommissionen til at udarbejde en oversigt opdelt efter køn og alder over deltagelsen i europæiske mobilitetsprogrammer på uddannelsesområdet såsom Erasmus+, Et Kreativt Europa og Europa for Borgerne;

14. understreger, at i alle medlemsstater er risikoen for fattigdom og social udstødelse blandt

børn nøje forbundet med forældrenes og omsorgspersonernes uddannelsesniveau, navnlig deres mødres, såvel som forældrenes situation på arbejdsmarkedet, deres sociale forhold samt de støttetjenester, som staterne stiller til rådighed for familier; påpeger, at manglende uddannelse er en væsentlig risikofaktor i forbindelse med børns fattigdom og sociale udstødelse; bemærker, at en række familiemæssige faktorer såsom ustabile forhold i familien og deres livsstil, enlige forældre, dårlige levevilkår, fysiske og psykiske problemer og vold i hjemmet desuden kan øge sandsynligheden for, at unge opgiver deres uddannelse før tiden;

15. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at investere i formel og uformel uddannelse og livslang læring for at bekæmpe fattigdom og øge kvinders repræsentation på traditionelt mandsdominerede områder såsom naturvidenskab, teknologi, ingeniørvæsen, matematik og iværksætteri, herunder i positive kvindelige rollemodeller og peer-to-peer-mentornetværk for på den måde at bekæmpe stereotyper og fordomme;

16. påpeger, at fattigdom bevidst eller ubevidst kan påvirke drenges og pigers valg af uddannelse ved at gøre penge til en vigtig faktor; understreger derfor, at uddannelsesvejlederes rådgivning af familierne spiller en vigtig rolle, idet de lader drenge og piger erkende deres fulde potentiale ved at hjælpe dem med at foretage de rette uddannelsesmæssige valg;

17. peger på sportens store betydning som et personlighedsformende redskab og en katalysator for overførsel af værdier, der bidrager til at overvinde de fordomme og stereotyper, som forhindrer kvinder og mænd i at udvikle sig i overensstemmelse med deres egne forventninger og deres individuelle evner;

18. opfordrer medlemsstaterne til at lægge meget mere vægt på betydningen af god idrætsundervisning for begge køn og foreslår, at de udarbejder de nødvendige strategier for at opnå dette;

19. gør opmærksom på betydningen af uddannelse via sport og på sportens potentielle værdi som hjælp til socialt sårbare unge mennesker til at få deres liv tilbage på rette spor, og opfordrer medlemsstater og sportsorganisationer til at fremme fair play-politikker i konkurrencer;

20. minder navnlig om, at indvandreres og flygtninges børn, både drenge og piger, har ret til uddannelse, og at dette er en af de vigtige prioriteter i de europæiske samfund; understreger derfor, at der bør træffes hasteforanstaltninger på området for uddannelse af migranter på både EU-plan og på nationalt plan i lyset af den fortsatte migrantkrise; understreger, at uddannelse er nøglen til integration og ansættelsesegnethed, og at hvis det ikke lykkes de nationale uddannelsessystemer at tage denne udfordring op, kan det fremkalde yderligere kulturel adskillelse og gøre de sociale kløfter dybere; påpeger, at adgang til undervisning, såvel i flygtningelejre som i værtskommuner, som opfylder de nødvendige kvalitetsstandarder og er ledsaget af sproglig og psykologisk støtte, ikke må undermineres af bureaukratiske og administrative anliggender vedrørende anerkendelse af flygtningestatus;

21. minder om, at migrantkvinder og -børn er nogle af de mest sårbare grupper og har stor risiko for økonomisk og social udstødelse i form af begrænset adgang til primær sundhedspleje og anstændige boliger;

22. understreger, at det er vigtigt, at mænd og drenge inddrages aktivt i ligestillingsproblematikken, og at formel og uformel uddannelse og programmer for livslang læring omhandlende ligestilling også skal inddrage drenge og mænd for at bidrage til at udrydde social udstødelse og diskrimination, som forværrer fattigdom blandt kvinder;

23. understreger, at enhver uddannelsespolitik, der er indført med sigte på at gøre noget ved krydsfeltet mellem ligestilling og fattigdom, må fokusere specifikt på situationen for kvinder og grupper, som udsættes for flere forskellige former for diskrimination;

24. påpeger, at risikoen for at forlade skolen med få eller ingen kvalifikationer er dobbelt så stor for drenge som for piger, men at socioøkonomisk baggrund og status synes at være en stærkere indikator til at forudsige uddannelsesmæssige forhold og resultater end køn alene, og mener derfor, at der er behov for at fokusere på de sociale og økonomiske udfordringer, der ligger i at skabe uddannelsesmuligheder af høj kvalitet for alle, og opfordrer derfor til, at der ydes passende støtte i undervisningen for at rette op på denne ubalance;

25. fremhæver, at livslang læring spiller en vigtig rolle som en ny mulighed for voksne, som har været tvunget til at forlade skolen tidligt, eller hvis første uddannelsesvalg ikke gav dem mulighed for at udnytte deres potentiale eller virkeliggøre deres ambitioner;

26. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at garantere adgang til faglige uddannelsesprogrammer for unge og voksne, og til at fremme disse programmer; minder om den vigtige rolle, som Den Europæiske Socialfond spiller ved at hjælpe folk i arbejde gennem finansiering af uddannelsespolitikker, og opfordrer medlemsstaterne og de lokale myndigheder til at fremme anvendelsen af fonden;

27. fremhæver de frivillige organisationers og servicesektorens bidrag på dette område, og opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at støtte deres indsats; minder om det høje deltagelsesniveau, som kvinderne tegner sig for i frivillig uddannelse og andre aktiviteter, f.eks. ved at støtte og forbedre uddannelsesmuligheder for flygtningebørn og dårligt stillede børn;

28. påpeger, at finanskrisen fra 2008 medførte en opbremsning af kvinders fremskridt på og adgang til arbejdsmarkedet, hvor de hægtes af til fordel for mænd med samme kvalifikationer; opfordrer Kommissionen til at træffe foranstaltninger til sikring af ligestilling med hensyn til karriere og dermed forhindre, at kvinder oplever langsommere opstigning ad karrierestigen og at blive ramt af fattigdom; efterlyser med henblik på at øge antallet af kvinder på alle områder af arbejdsmarkedet og at sikre lige muligheder særlige støtteforanstaltninger, som vil gøre det muligt for kvinder at kombinere arbejde og uddannelse og samtidig dele ansvaret for familien med deres ægtefæller;

29. fastholder, at pigers deltagelse i skolelivet er en forudsætning for bestræbelserne på at forhindre, at elever forlader skolen for tidligt, eftersom piger opbygger selvtillid ved at få mulighed for aktivt at ændre deres eget eller andres liv til noget bedre; bemærker, at inddragelse af piger også kan bidrage til at ændre offentlighedens opfattelse af, hvad de formår, og sikre, at de opfattes som borgere og aktive medlemmer af samfundet, hvad angår beskyttelse af individuelle rettigheder.

RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING
I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	25.1.2016
Resultat af den endelige afstemning	+: 24 –: 4 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	Gabriel Mato, Jaromír Štětina

RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING
I KORRESPONDERENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	19.4.2016
Resultat af den endelige afstemning	+: 25 –: 2 0: 4
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Rosa Estaràs Ferragut, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Evelyn Regner, Marc Tarabella
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	Julia Reid, Marco Zanni

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB
I KORRESPONDERENDE UDVALG

25	+
ALDE	Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Marco Zanni
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Rosa Estaràs Ferragut, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Elisabeth Köstinger, Constance Le Grip
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Terry Reintke, Jordi Sebastià, Ernest Urtasun

2	-
EFDD	Julia Reid
PPE	Michaela Šojdrová

4	0
ECR	Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
PPE	Marijana Petir, Anna Záborská

Tegnforklaring:
+ : for
- : imod
0 : hverken/eller